

МИР

Твърдение 1. Всички човешки същества живеят в един мирен свят. Мирът е резултат от равенството между жените и мъжете, социалното равенство, икономическото, политическото, правно и културно равенство. Спазването на правата, и изкореняването на бедността, които осигуряват на всички хора да живеят достойно и свободно без насилие, да имат работа, достатъчно средства за прехрана, живот, облекло и образование, защитени старини и достъп до необходимите грижи.

Твърдение 2. Толерантността, диалогът и уважението на различията представляват основите на мира.

Твърдение 3. Всички форми на господство, експлоатация и изключване от страна на един човек по отношение на друг, една група над друга, малцинство над мнозинство, на мнозинство над малцинство или на една нация над друга са изключени.

Твърдение 4. Всички човешки същества имат правото да живеят в свят без война и военни конфликти, без чужда окупация и военни бази. Никой няма правото да решава живота и смъртта на отделните хора и народи.

Твърдение 5. Никой обичай, традиция, идеология, религия, политическа или икономическа система не оправдава използването на насилие.

Световен марш на жените

www.worldmarchofwomen.org

e-mail: info@marchemondiale.org

Координатор в България:

Ф-я "Джендър образование, изследвания и технологии"

www.gert.ngo-bg.org

e-mail: gert@mbox.contact.bg

Твърдение 6. Военните и невоенни конфликти между държави, общества и народи се уреждат чрез преговори, които водят до мирни, справедливи и честни решения на национално, регионално и международно равнище.

ПРИЗИВ

Тази Глобална харта на жените за човечеството призовава жените и мъжете и всички потиснати хора и групи на планетата, индивидуално или колективно да покажат своята сила да преобразят света и радикално да променят социалните структури с оглед развитие на взаимоотношения, основани на равноправие, мир, свобода, солидарност и справедливост.

Призоваваме всички социални движения и сили да предприемат действия, така че ценностите, подкрепени в тази Харта, ефективно да могат да бъдат осъществени и хората, които взимат политически решения, да вземат мерки за тяхното незабавно изпълнение.

Тази харта призовава към действия за промяна на света. Нуждата е спешна.

Възгледите, залегнали в тази Харта не могат да бъдат тълкувани и използвани, за да изразят мнения или да ръководят дейности, които да противоречат на духа на Хартата. Ценностите, защитени в нея, представляват едно цяло. Те са еднакво важни, взаимнозависими и неотделими и реда, в който са написани в Хартата, не е определящ.

Инициативата се покрепя още от:

Женски альянс за развитие

Джендър проект в България

Фондация център Нага

Междуетническа инициатива за права на човека

Синдикат на българските учители

С финансовото съдействие на Български Фонд за Жените

Какво представлява световният марш на жените?

Световният марш на жените е движение, създадено от женски групи от различни етноси, култури, религии, политическа и класова принадлежност, различна възраст и сексуална ориентация. Това разнообразие не само че не ни разделя, а напротив - обединява ни и ни прави по-солидарни.

През 2000 г., като част от Световния марш на жените ние написохме политическа платформа, съдържаща 17 практически искания за премахване на бедността по целия свят, подялба на богатствата, премахване на насилието срещу жените и зачитане на техния физически и морален интегритет. Ние предадохме тези искания на лидерите на Международния валутен фонд, Световната банка и Обединените Нации. Не получихме нито един конкретен отговор. Предадохме тези искания на народните избраници и лидерите на нашите държави.

От тогава непрекъснато и неуморно предявяваме нашите искания. Ние предлагаме алтернативи за изграждане на друг свят. Ние сме активни както в световните социални движения, така и в нашите страни. Ние призоваваме да се мисли по-нататък за мястото на жените в света, такова каквото е сега и такова, каквото трябва да бъде.

С тази Глобална харта на жените за човечеството и с нашите бъдещи действия ние препотвърждаваме, че е възможен друг свят - свят изпълнен с надежда и живот, свят, който наистина да бъде прекрасно място за живот на хората. Ние декларираме открито нашата обич към света, към неговото разнообразие и красота.

Глобална харта на жените за човечеството

Делегатите на Световния марш на жените, събрани в Кигали, Руанда, на 10 декември 2004 г. приеха Глобалната харта на жените за човечеството.

Глобалната харта на жените за човечеството представлява предложение за изграждане на свят, в който експлоатацията, потисничеството, нетолерантността и социалното изключване не съществуват и където интегритетът, разнообразието и човешките права и свободи на всички се зачитат. Този свят се основава на равенство, свобода, солидарност, справедливост и мир.

Тази Харта съдържа 31 твърдения, описващи принципите, залегнали в изграждането на такъв свят. Хартата се придружава от два други текста, предназначени да улеснят нейното разбиране и използване. Тези документи обясняват произхода на Хартата, нейната специфична същност и анализа и исканията на Марша за премахване на бедността и насилието срещу жените. Те включват също серия от условия, които трябва да бъдат изпълнени, за да може светът, описан в Хартата да се превърне в действителност.

Глобалната харта на жените за човечеството е плод на дълъг процес на консултации, дискусии и дебати с женски групи от 60 страни.

През 2005 г. жените, участващи в Световния марш организират щафета, за да изпратят Хартата по целия свят. По време на щафетата те провеждат кампании за разпространяване и разясняване на Хартата, поставят въпроси на депутатите от своите парламенти и проучват общественото мнение. Те също пренасят посланието на Хартата, посредством съшиване на уникално пано, което се уголемява постепенно, като всяка страна добавя своето парче, когато щафетата преминава през нея.

Щафетата тръгна на 8 март 2005 г. От Сао Пауло, Бразилия и ще продължи до 17 октомври 2005, като ще премине през 53 страни. По време на щафетата жените ще създадат Глобалното пано на солидарността. Щафетата ще завърши на 17 октомври 2005 г. в Вагадугу, Буркина Фасо, На този ден по обяд жените ще организират "24 часа глобална женска солидарност", започвайки от Океания и движейки се от изток на запад.

Световният марш на жените представлява международна феминистка мрежа за действия, свързваща женски групи, работещи за премахване на бедността и насилието срещу жените. В Марша участват 5500 групи от 163 страни и независими територии по целия свят.

Глобална харта на жените за човечеството

Преамбюл

Ние жените извървяхме дълъг път, за да изобличим потисничеството, което понасяме като жени и призоваваме за прекратяване на господството, експлоатацията, самоизтъкването, необузданото желание за печалба, пораждащи несправедливост, война, агресия и насилие.

Нашите феминистки борби и тези на нашите майки по всички континенти спечелиха нови свободи за нас, за нашите дъщери и синове, и за всички млади момичета и момчета, които ще обиколят света след нас.

Ние строим свят, в който разнообразието е предимство, а индивидуалността и колективността са източник на богатство, свят, в който за диалога няма пречки, а думите, песните и мечтите могат да разцъфнат. В този свят човешките същества са най-ценното богатство. В този свят царуват равноправието, свободата, солидарността, справедливостта и мирът. Ние имаме сили да създадем този свят.

Ние представяваме повече от половината човечество. Ние даваме живот, работим, обичаме, създаваме, борим се и се веселим. Понастоящем ние осигуряваме повечето от най-важните дейности, необходими за живота и оцеляването на човешкия род. Но нашето място в обществото продължава да бъде подценявано.

Световният марш на жените, от който ние сме част, разглежда патриархата като система, потискаща жените, а капитализма като система, която дава възможност малцинството да експлоатира огромното мнозинство жени и мъже.

Тези системи се подсилват една друга. Те се преплитат и сливат с расизма, сексизма, женомразството, ксенофобията, хомофобията, колониализма, империализма, робството и принудителния труд. Те раждат разнообразни форми на фундаментализъм и интегрисъм, които пречат на жените и мъжете да бъдат свободни. Те пораждат бедност и социално изключване, нарушават правата на човека, особено правата на жените и излагат на опасност човечеството и планетата.

Ние отхвърляме този свят!

Ние предлагаме да съградим друг свят, в който експлоатацията, потисничеството, нетолерантността и изключването повече няма да съществуват, и където общността, разнообразието, правата и свободите на всеки ще бъдат зачитани.

Тази харта се основава на ценностите равенство, свобода, солидарност, справедливост и мир.

РАВЕНСТВО

Твърдение 1. Всички човешки същества и народи са равни във всички области и всички общества. Те имат равен достъп до богатствата, до земя, достойна работа, средства за производство, здравословни жилища, качествено образование, професионално обучение, справедливост, здравословна и достатъчна храна, до услугите за опазване на физическото и душевно здраве, до сигурност на стари години, здравословна околна среда, собственост, политически и управленски функции, енергия, питейна вода, чист въздух, средства за транспорт, технически знания и умения, информация, средства за комуникация, развлечения, култура, почивка и плодовете на научния прогрес и новите технологии.

Твърдение 2. Никое човешко условие или условие на живот не оправдава дискриминацията.

Твърдение 3. Нито един обичай, традиция, религия, идеология, икономическа система или политика, не оправдава подценяването на човека и не разрешава действия, поставящи под съмнение човешкото достойнство и физическия и психологически интегритет на човека.

Твърдение 4. Жените са пълноценни граждани преди да станат спътнички, приятелки, съпруги, майки и работнички.

Твърдение 5. Всички неплатени, т. нар. женски задачи, които осигуряват живота и устойчивостта на обществото (домакинския труд, образование, грижа за деца и близки и т.н.) са икономически дейности, които допринасят за създаването на богатства и трябва да бъдат оценени и поделени.

Твърдение 6. Търговският обмен между държавите е равноправен и не вреди на развитието на хората.

Твърдение 7. Всеки човек има достъп до работа със справедливо заплащане, при безопасни и хигиенични условия, която му позволява да живее с достойнство.

СВОБОДА

Твърдение 1. Всички човешки същества живеят свободни и без насилие. Никой човек не може да бъде собственост на друг човек. Никой не може да бъде държан в робство, принуждаван да сключва брак, заставян да извършва принудителен труд, да бъде трафикиран или сексуално експлоатиран.

Твърдение 2. Всички хора се радват на колективна и индивидуална свобода, която гарантира тяхното достойнство, по-специално: свобода на мисълта, на съвестта, свобода на изповядване на собствена религия или убеждения, свобода на словото и право на собствено мнение, право на изразяване на сексуалността по свободен и отговорен начин и право на избор на човек, с когото да споделят живота си, свобода да гласуват, да бъдат избирани да участват в политическия живот, свобода да се сдружават, срещат, обединяват и демонстрират, свобода да избират къде да живеят и да определят своята националност и граждански статут, свобода да учат, каквото пожелаят и да избират професия, която да упражняват; свобода да пътуват и да разполагат със себе си и своята собственост; свобода да избират езика на комуникация, като уважават езиките на малцинствата и избора на обществото относно говоримия език вкъщи и на работното място, свобода да се информират, да учат, да дискутират и да имат достъп до информационните технологии.

Твърдение 3. Свободите се упражняват с толерантност и зачитане на мненията на другите в рамка, демократично определена от обществото. Те включват отговорности и задължения към общността.

Твърдение 4. Жените са свободни да взимат решения относно своето тяло, плодовитост и сексуалност. Те имат право да избират дали да имат деца.

Твърдение 5. Демокрацията произхожда от свободата и равноправието.

СОЛИДАРНОСТ

Твърдение 1. Международната солидарност между хората и народите се насърчава, но без никакви манипулации и влияние.

Твърдение 2. Всички хора са взаимно зависими. Те споделят отговорността и волята си да живеят заедно и да създават общество, което е щедро, справедливо и социално, основаващо се на човешките права, общество, в което няма потисничество, изключване, дискриминация, нетолерантност и насилие.

Твърдение 3. Природните ресурси, продуктите и услугите, необходими на всеки човек за да живее са качествени и обществени, и всеки има равен и справедлив достъп до тях.

Твърдение 4. Природните ресурси се управляват от народите, които живеят на дадена територия по начин, който не вреди на околната среда и не пречи на нейното опазване и устойчиво развитие.

Твърдение 5. Икономиката на обществото служи на жените и мъжете, които са част от него. Тя се осно-

вава на производство и размяна на социално полезни богатства между всички хора, с предимство задоволяване на колективните нужди, като така се премахва бедността и се осигурява баланс между колективните и лични интереси. Тя осигурява суверенитет по отношение на прехранването. Противопоставя се на прекомерното търсене на печалби, за сметка на обществото и не приема личното натрупване на средства за производство, богатство, капитали, земя и управленска мощ от страна на малки групи хора или на отделни лица.

Твърдение 6. Приносът към обществото на всеки отделен човек се признава и това осигурява социалните му права, независимо от службата, която той заема.

Твърдение 7. Генетичните модификации се подлагат на контрол. Не може да има патент върху живите организми и човешкия геном. Клонирането на хора се забранява.

СПРАВЕДЛИВОСТ

Твърдение 1. Всички човешки същества, независимо от тяхната родина, националност и място на пребиваване се считат за пълноправни граждани, ползващи се от равни човешки права (социални, икономически, политически, обществени, културни, сексуални и репродуктивни права и правото на здравословна околната среда), по справедлив и демократичен начин.

Твърдение 2. Социалната справедливост се основава на разумното преразпределение на богатствата, което премахва бедността, ограничава забогатяването и осигурява задоволяване на основните нужди за живот и за подобряване благосъстоянието на всички хора.

Твърдение 3. Физическият и морален интегритет на всеки човек са защитени. Изтезанията и унижителното третиране са забранени. Сексуалното насилие, изнасилванията, осакатяването на гениталиите, насилието срещу жените, трафикът за нуждите на секс индустрията и трафикът на човешки същества изобщо се считат за престъпни посегателства срещу личността и престъпления срещу човечеството.

Твърдение 4. Съдебната система е достъпна, егалитарна, ефикасна и независима.

Твърдение 5. Всеки човек се ползва от социална защита, която гарантира на всички достъп до храна, грижи, прилично жилище, образование, информация и сигурност на стари години. Всеки има достатъчни доходи да живее достойно.

Твърдение 6. Здравеопазването и социалните грижи са обществени, достъпни, качествени и безплатни, което включва всякакъв вид лечение на всички епидемии, и особено на СПИН.